

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р инж. Димитър Христов Тенчев
ръководител катедра „Икономика и стопанско управление“ при ХТМУ София

за дисертационен труд на Георги Иванов Кондев за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 3.8 Икономика (Икономика и управление) на тема: **„Моделите за самооценка – средство за усъвършенстване представянето на организацията“**.

Настоящото становище е изготвено съгласно заповед № НД-20-157 от 29.06.2012 на ректора на ХТМУ - София и решение на научното жури от 02.07.2012 в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане

Справка за кандидата

Георги Кондев е роден на 08.12.1978 г. в гр. Разлог. Завършил е средно специално образование в Техникум по хранителна промишленост и туризъм в гр. Разлог, специалност „Технология на опазване на околната среда“ и магистърска степен по Стопанско управление В ХТМУ София през 2002 г. От 2004 г. е приет за редовен аспирант към катедра „Икономика и стопанско управление“ при ХТМУ. От 2007 до момента е бил на работа в ХТМУ София в същата катедра като асистент, старши асистент и главен асистент, като е водил упражнения по „Икономика и мениджмънт“ – общ курс за всички специалности в университета, упражнения по „Стопанска логистика“, „Мениджмънт на качеството“ на бакалаври от специалност „Индустриален мениджмънт“ и упражнения по „Управление на ремонта и поддръжката“ и „Управление на проекти“ на магистри от специалност „Индустриален мениджмънт“ и „Стопанско управление“. Участвал е в 5 вътрешни проекта на университета в областта на Управление на операциите и в редица консултантски проекти извън университета. Владее много добре – писмено и разговорно английски език.

Анализ на съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд е написан на 208 страници и съдържа 14 фигури и 37 таблици. Цитирани са 120 източника, от които 12 на български език. Актуалността на тематиката е изключително висока, тъй като е насочена към един от най-модерните подходи в управлението на организациите, а именно, Performance Management (Измерване на представянето (изпълнението)). В модерните фирми измерването на изпълнението е ключов подход при оценяването на успешността на тяхното функциониране и кореспондиране с предварително дефинираните организационни цели. Като част от процеса на измерване и оценяване и подходът на самооценката, въведен чрез различни модели още от средата на миналия век в Япония и адаптиран, и имплементиран в практиката на американските и европейските фирми по-късно.

Постоянното съревнование между различните организации за постигане на по-висока конкурентоспособност наложи непрекъснато съизмерване не само с най-добрите, но и създаване и наблюдение на собствени представителни индикатори, които по точно оценяват прогреса на компаниите и позволяват адекватно насочване на техните ресурси за по-пълно удовлетворяване на изискванията и очакванията на техните клиенти.

Дисертационният труд е структуриран в четири глави, увод и заключение.

В увода са дефинирани обективно целите, задачите, обекта и тезата на разработката.

ЦЕЛ: Въз основа на теоретико - методологически изследвания и анализ на съвременните модели за самооценка да се разработи методика за тяхното приложението в дейността на малките и средни предприятия в България.

ЗАДАЧИ:

1. Анализирание и дефиниране на понятието качество, като комплексна величина оценяваща конкурентоспособността на организациите. Да се разкрие на теоретично равнище чрез литературен обзор влиянието на различните школи и учени върху създадените модели за самооценка.

2. Проучване, анализ и систематизиране на позитивния ефект от използването на модели за самооценка - наградата „Деминг“, наградата „Малкълм Болдريدж“ и EFQM. Да се извърши сравнителен анализ на избраните модели като се систематизират предимствата и недостатъците им.

3. Адаптиране и апробация на EFQM модела за самооценка на дейността в две организации в България.

4. Систематизиране на получените резултати, анализ и оценка на прилагането на EFQM модела.

5. На базата на получените резултати от прилагането на EFQM модела разработване на насоки за подобрене на изпълнението на дейността.

6. Разработване на методика за прилагане на процеса на самооценка в управленската практика на малки и средни предприятия в Република България.

ОБЕКТ: Моделите за самооценка като сложен комплекс за постигане на организационно съвършенство на организациите.

ПРЕДМЕТ: Изследване, оценка и анализ на принципите и подходите в съвременните модели за самооценка на изпълнението, като инструмент за идентифициране на възможностите за повишаване на конкурентоспособността на малките и средни предприятия.

Методология и ограничения на изследването

В дисертацията са използвани системния подход, анализа и синтеза, различни графични методи и интервюта като част от социологическо проучване. Внедряването на самооценката дава възможност на оценяваната организация да се съсредоточи върху ключови фактори за растеж и висока конкурентоспособност. В условия на динамични икономически промени и спад в потреблението, ясното определяне и фокусиране върху приоритетни дейности, водещи до увеличаване на пазарния дял и пълна удовлетвореност на клиентите е изключително важно за положителното развитие на организацията. При практическата реализация на самооценката в дисертационния труд моделите се разглеждат, като набор от управленски принципи и подходи. Тяхното адекватно прилагане като обща рамка в една организация помагат за съсредоточаване на системни и структурирани действия водещи до повишаване на производителността и мотивацията на служителите. Не е обект на анализ въпроси отнасящи се до рисковете свързани с осигуряване на информация за анализираните организации.

Теза на изследването

В подкрепа на актуалните към момента схващания за промени в начините на планиране, организиране и осъществяване на всяка дейност чрез стратегически

преглед на системите за управление на качеството и съсредоточаване върху непрекъснатите подобрения се разглежда и тезата на дисертационния труд.

А именно:

ТЕЗА: Съвременните модели за самооценка представляват мощен инструмент за подобряване на управлението, конкурентоспособността, ефективността и гъвкавостта на организациите в полза на всички заинтересовани страни.

Първа глава е посветена на концептуалното разглеждане на качеството, като основен фактор при формирането на конкурентоспособността на организациите. Систематизирани са основните школи, виждания, фактори, методи и подходи за управление на качеството, както и е потвърдена основната тенденция в модерното управление – търсенето на бизнес съвършенство в изпълнението на работата.

В направените изводи в края на първа глава се подчертава актуалността на управлението към бизнес съвършенство, като основен фактор допринасящ за високата конкурентоспособност на организациите.

Втора глава разглежда в детайли европейския модел за управление на качеството European Foundation for Quality Management. Идентифицирани са основните ключови фактори на модела и са представени подкритериите за самооценка и оценка на изпълнението на дейността на фирмите.

Трета глава дава представа за дълбочината на разбиране на автора по въпросната тематика. Представени са две проведени апробации на подхода в реалната практика на български предприятия. Първият опит е дефиниран като неуспешен и реално той е такъв, но резултатите са в основата на изграждането на адекватен модел за успешно прилагане на процеса на самооценка във втората фирма и в следствие на универсализираната методика за прилагане на модела в условията на малките и средни предприятия в България. Представените емпирични данни от проведените изследвания потвърждават направените в края на трета глава изводи, че зад всяка една такава промяна – преминаване от една форма на оценяване на изпълнението към нова по-отговорна, по-цялостна и всеобхватна изисква твърд ангажимент на висшето ръководство, което да изисква неотклонно провеждане на всяка стъпка от всяка фаза и етап на необходимите дейности.

Четвърта глава представлява универсализирана методика на процеса на планиране, организиране, провеждане и оценяване на получените от самооценката резултати и разработването на адекватен действен план от работоспособни и релевантни дейности, които биха довели до постигането на по-висока конкурентоспособност и по-добри бизнес резултати.

В заключението са потвърдени успешно постигната цел и решените задачи на дисертационния труд.

Приноси и критични бележки

Дисертационния труд съдържа приноси от теоретико – методологичен и приложен характер. Посочени в обобщен вид са както следва:

1. Дефинирани са ключовите аспекти на категорията качество и е доказано по недвусмислен начин неговата водеща роля в постигането на висока конкурентоспособност на организациите в условията на развит пазар и силна конкуренция.

2. На базата на проведен литературен анализ на три от моделите за самооценка, които са в основата на съвременните подходи за адекватно насочване на усилията за усъвършенстване на дейността са идентифицирани ключовите характеристики за оценяване на изпълнението.

3. В контекста на присъединяването на България в Европейския съюз е апробиран подходът EFQM в две български организации и на тази база са разработени препоръки за усъвършенстване на тяхната дейност.

4. Идентифицирани са критични области на процеса на провеждане на самооценката и причините, които го възпрепятстват.

5. За успешното прилагане на EFQM в условията на малки и средни предприятия в страната е разработена методика.

Препоръки към автора.

Като ръководител на докторанта бих могъл да дам препоръка относно стилът на изразяване, който би трябвало да бъде по лесен за четене, т.е. по кратки и по-прости изречения. Втората препоръка е в насока за по-адекватно оптимизиране на обема на различните глави, т.е. да са по-съразмерни като брой страници.

Обобщена оценка

Като научен ръководител на Георги Кондев познавам в детайли както самата разработка, така и процеса на нейното създаване и смятам че тя напълно отговаря на критериите за адекватност на научен труд от такъв характер, както от гледна точка на заявените приноси, така и от посочените публикации по темата на различни форуми и издания. Демонстрирани са сериозни задълбочени познания в изследвана област, както и умения за обективно анализиране на проблематиката и правенето на адекватни изводи, научни изследвания, изграждането на хипотези и интерпретирането на резултати.

Авторефератът е оформен според изискванията.

Заклучение

На базата на гореизложените съображения и коментари, считам че представеният дисертационен труд притежава необходимите качества и отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение и напълно убедено си позволявам да предложа на уважаемото Научно жури **да присъди** образователната и научна степен „доктор“ на **Георги Иванов Кондев** по научна специалност 3.8 Икономика (Икономика и управление).

17.07.2012 г.
София

Член на научното жури:.....
Доц. д-р инж. Димитър Тенчев